

Znak sprawy: DHR.oz.8203.2.2023

Z E Z W O L E N I E nr R/j-1/2023

Na podstawie art. 53 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009¹ (dalej jako: rozporządzenie nr 1107/2009) oraz art. 7 ust. 1 ustawy o środkach ochrony roślin² (dalej jako: ustawa o środkach ochrony roślin) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 stycznia 2023 r. Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego, ul. Mikołaja Kopernika 34, 00-336 Warszawa, **zezwalam** na wprowadzanie do obrotu, z przeznaczeniem do stosowania w uprawie **buraka cukrowego** w celu **zwalczania mszyc** w okresie **od dnia 26 kwietnia 2023 r. do dnia 23 sierpnia 2023 r.** środka ochrony roślin **Mospilan 20 SP** produkcji spółki Nippon Soda Ltd. – Japonia zawierającego substancję czynną acetamipryd produkcji spółki Nippon Soda Ltd. – Japonia.

1. Szczegółowe warunki i zakres stosowania środka ochrony roślin **Mospilan 20 SP**:

Burak cukrowy

Mszyce

Maksymalna/zalecana dawka dla jednorazowego zastosowania: 0,2 kg/ha.

Termin stosowania: środek stosować w momencie pojawienia się pierwszych szkodników, od fazy gdy widoczna jest pierwsza para jeszcze nierozwiniętych liści do fazy gdy liście zakrywają 90% powierzchni gleby (BBCH 11-39).

Zalecana ilość wody: 100-500 l/ha.

Zalecane opryskiwanie: średniokropliste.

Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 1.

2. Miejsce i powierzchnia zastosowania środka ochrony roślin **Mospilan 20 SP**.

Środek może być stosowany na terenie całego kraju, z przeznaczeniem do stosowania w uprawie buraka cukrowego przeciwko mszycom. Całkowity areał uprawy buraka cukrowego, na którym przewidywane jest stosowanie środka ochrony roślin - do 60 000 ha.

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009 z późn. zm.)

²ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2023 r. poz. 340, t. j.)

3. Ilość środka ochrony roślin **Mospilan 20 SP**, która może zostać wprowadzona do obrotu i zastosowana – **do 12 000 kg**.
4. Etykieta środka ochrony roślin **Mospilan 20 SP** stanowi załącznik do niniejszego zezwolenia.
5. Po dniu 23 sierpnia 2023 r. środek ochrony roślin **Mospilan 20 SP** nie może być stosowany do zwalczania mszyc w uprawie buraka cukrowego.
6. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego obowiązany jest do przedstawienia, w terminie do dnia 31 października 2023 r., sprawozdania obejmującego, w szczególności:
 - ilość zastosowanego środka,
 - informację o powierzchni, na której został zastosowany środek,
 - informację w zakresie skuteczności środka ochrony roślin Mospilan 20 SP,
 - informację w zakresie zaobserwowanych ewentualnych negatywnych skutków dla zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska w związku z zastosowaniem środka ochrony roślin Mospilan 20 SP.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 19 stycznia 2023 r. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego (KZPBC) w Warszawie wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wydanie zezwolenia na wprowadzanie do obrotu, na okres do 120 dni, w sezonie 2023 r., środka ochrony roślin Mospilan 20 SP z przeznaczeniem do stosowania w uprawie buraka cukrowego w celu zwalczania mszyc.

W uzasadnieniu strona wskazała na narastający problem wzmożonej aktywności mszyc w czasie wschodów buraka cukrowego. Na terenie całego kraju mszyca stanowi dla plantatorów poważne wyzwanie. Szkody powstałe w wyniku żerowania mszyc są dwojakie: bezpośrednie i pośrednie. Bezpośrednie wynikają z nakłuwania liści przez owady i wysysania soków roślinnych. Zasiedlone liście buraka są zdeformowane i skędzierzawione. Wysysanie soków powoduje słaby wzrost roślin i ich żółknięcie. Powierzchnie liści są błyszczące i lepkie od spadzi. Długotrwałe uszkodzenie roślin może skutkować obniżeniem plonów buraków o ponad 30%. Szkody pośrednie powstają poprzez transmisję wirusów powodujących choroby wirusowe. Przenoszone przez mszyce wirusy mogą być przyczyną mozaiki wirusowej, łagodnej żółtaczk buraka, czy nekrotycznej żółtaczk buraka (plantacje z tymi chorobami wirusowymi zostały odnotowane na terytorium kraju). W przypadku tych chorób nie ma dostępnych żadnych sposobów ich zwalczania, jedynym rozwiązaniem jest redukcja mszyc, które są wektorem wirusów. W przypadku transmisji wirusów powodujących choroby wirusowe straty plonów zwykle przekraczają 50%.

Nasilenie występowania mszyc związane jest ze specyfiką rozwoju osobniczego populacji oraz panujących warunków pogodowych. Aktualnie w sezonie może występować kilkanaście pokoleń mszyc, podczas gdy do niedawna było 7-9 pokoleń. Bardzo duży wpływ ma temperatura – wylęg mszyc z zimujących jaj rozpoczyna się wczesną wiosną (przy temperaturze 7 – 8 °C), natomiast przelot osobników migrujących następuje gdy dzienna temperatura powietrza przekracza 15°C. Są to typowe warunki, które panują podczas wzrostu młodych roślin buraków cukrowych. Coraz powszechniejsze występowanie tego szkodnika związane jest z wycofywaniem substancji czynnych do stosowania, w tym w formie zapraw. Obecnie w Polsce do zwalczania mszyc są dopuszczone tylko dwa preparaty do stosowania nalistnego zawierające w swoim składzie wyłącznie deltametrynę (możliwość stosowania 1 raz w sezonie). Deltametryna należy do substancji czynnych z grupy pyretroidów, które są mało skuteczne w temperaturach powyżej 20°C - skuteczność gwałtownie spada wraz ze wzrostem temperatury powyżej tej granicy. Taka sytuacja powoduje, że zdecydowana większość plantacji będzie narażona na poważne uszkodzenia spowodowane żerowaniem mszyc i znaczne straty w plonie. Jest to sytuacja krytyczna dla plantatorów buraka cukrowego. Wg KZPBC bez dodatkowych narzędzi w postaci skutecznych środków ochrony roślin rolnicy będą narażeni na znaczne straty w plonie i pogorszenie jakości technologicznej surowca.

Od początku wschodów buraków na wyznaczonych plantacjach, we wszystkich rejonach kontraktacji, służby surowcowe producentów cukru prowadzą monitoring szkodników. Zbierane dane są podstawą do poinformowania rolników (poprzez wiadomości tekstowe i publikację komunikatów w portalach plantatorskich) o konieczności zlustrowania własnych pól i wykonania zabiegu insektycydowego w przypadku gdy obserwacja wykaże przekroczenie progu szkodliwości (co najmniej 15% zasiedlonych roślin lub 15 mszyc nieuskrzydłych/roślinę), w przypadku zapobiegania chorobom wirusowym należy zwalczać już pierwsze uskrzydłone mszyce.

W 2022 r. mszyce pojawiały się na plantacjach na początku maja, a ich występowanie obserwowane było na plantacjach przez cały sezon wegetacyjny.

Wg informacji przekazanych przez KZPBC w rejonie kontraktacji Krajowej Grupy Spożywczej S.A. (KGS S.A.) na koniec maja 2022 r. udział powierzchni, na których obserwowano występowanie mszyc sięgał 27% i stale wzrastał. W połowie czerwca 2022 r. w rejonie kontraktacyjnym spółki udział plantacji, na których stwierdzono występowanie mszyc sięgał blisko 42% a już tydzień później uzyskał poziom 47%. Prowadzony przez służby surowcowe monitoring plantacji wykazał, że do jesieni mszyce pojawiały się stale na około 38% plantacji buraka cukrowego na obszarze kontraktacyjnym KGS S.A.

Podobnie wyglądała sytuacja w pozostałych koncernach cukrowniczych.

W 2022 r. zwalczanie mszyc było możliwe przy wykorzystaniu trzech substancji czynnych: deltametryna (rejestracja stała), acetamipryd i sulfoksaflor (zezwoleń czasowe). Według danych Pfeifer & Langen Polska S.A. na 35% powierzchni zasiewów rolnicy stosowali co najmniej dwa

nalistne zabiegi ochronne w celu zwalczania mszyc. W porównaniu do 2020 r., w którym zwalczanie mszyc było możliwe przy użyciu deltametryny, tiachlopyrydu i dimetoatu powierzchni, na której konieczne było wykonanie dwóch i więcej zabiegów zmniejszyła się znacząco (z 75% do 55%), co zdecydowane poprawiło skuteczności ograniczania występowania mszyc.

Według opinii KZPBC stosowanie niechemicznych metod ograniczania występowania mszyc, które obejmują zbilansowane nawożenie mineralne, przestrzenną izolację plantacji od krzewów będących żywicielami pierwotnymi czy staranne zwalczanie chwastów, nie jest wystarczająco skuteczne, pomimo tego, iż jest standardem w gospodarstwach gdzie uprawia się buraki cukrowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, po dokonaniu analizy występowania mszyc w uprawie buraka cukrowego oraz możliwości ochrony tej uprawy z zastosowaniem dostępnych metod, w tym chemicznych, niechemicznych oraz agrotechnicznych, stwierdzono wystąpienie sytuacji nadzwyczajnej w ochronie roślin, o której mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1107/2009 w związku z zagrożeniem ze strony tego szkodnika i konieczność zastosowania w 2023 r. wnioskowanego środka ochrony roślin.

Środek ochrony roślin Mospilan 20 SP jest aktualnie dopuszczony do obrotu zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr R-37/2008 z dnia 29 kwietnia 2008 r. – etykieta środka w załączeniu. FW swoim składzie zawiera substancję czynną acetamipryd, zatwierdzonej do stosowania w środkach ochrony roślin zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/113³ z dnia 24 stycznia 2018 r.

Środek ma być zastosowany jednorazowo w maksymalnej dawce 0,2 kg/ha, w okresie od 26 kwietnia 2023 r. do 23 sierpnia 2023 r. na powierzchni do 60 000 ha uprawy buraka cukrowego.

W etykiecie środka w sposób bardzo szczegółowy określono warunki zastosowania środka ochrony roślin Mospilan 20 SP.

Po dniu 23 sierpnia 2023 r. środek ochrony roślin Mospilan 20 SP nie może być stosowany do ochrony buraka cukrowego przed mszycami.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o środkach ochrony roślin Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismami z dnia 14 marca 2023 r. znak DHR.oz.8203.2.2023 wystąpił do Ministra Zdrowia oraz Ministra Klimatu i Środowiska o przedstawienie opinii dotyczących wniosku Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego z siedzibą w Warszawie.

³ rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/113 z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie odnowienia zatwierdzenia substancji czynnej acetamipryd, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, oraz w sprawie zmiany załącznika do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 540/2011 (Dz. Urz. UE L 20 z 25.1.2018, str. 7).

W piśmie z dnia 28 marca 2023 r. ZPŚ.612.96.2023(1) Minister Zdrowia stwierdził, że przeprowadzona ocena ryzyka dla konsumenta wynikającego z zastosowania środka ochrony roślin Mospilan 20 SP z przeznaczeniem do stosowania w ochronie buraka cukrowego w celu zwalczania mszyc wskazuje na brak zagrożenia dla zdrowia konsumenta. Ponadto stwierdził, że zalecany zakres i sposób stosowania środków w buraku cukrowym nie stwarza zagrożenia dla pracowników, mieszkańców i osób postronnych. W przypadku operatora organ zalecił stosowanie rękawic ochronnych, ubrania roboczego (kombinezonu) oraz ochrony dróg oddechowych, co zostało wprowadzone w treści etykiety. Zgodnie z ww. opinią Ministra Zdrowia w etykiecie środka w zakresie jego klasyfikacji uwzględniono opinię RAC odnośnie klasyfikacji substancji czynnej acetamipryd.

Pismem z dnia 29 marca 2023 r. znak DOP-GMO.055.2.2023.MG Minister Klimatu i Środowiska zaopiniował wniosek pozytywnie. Zgodnie z ww. opinią w etykiecie wprowadzono zapisy odnośnie szerokości stref oraz ochrony pszczół. Natomiast uwagi dotyczące zmian obowiązujących i powszechnie stosowanych w treści etykiet środków ochrony roślin zwrotów i określeń nie zostały przyjęte. Odnosząc się do kwestii opryskiwaczy polowych z osłonami zapobiegającymi znoszeniu cieczy użytkowej należy zauważyć, że tego typu rozwiązania stosowane są głównie w uprawach ogrodniczych. W uprawie buraka cukrowego wykorzystuje się samobieżne lub ciągnikowe opryskiwacze polowe, które są wskazane w treści etykiety. W związku z powyższym, organ nie wprowadził proponowanych w piśmie z dnia 29 marca 2023 r. przez Ministra Klimatu i Środowiska zapisów. Jednocześnie wprowadzono zapis o niedopuszczeniu do zniesienia cieczy użytkowej poza obszar stosowania środka.

Niniejsze zezwolenie podlega zgłoszeniu do Komisji Europejskiej oraz państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z art. 53 ust. 1 rozporządzenia nr 1107/2009.

Mając powyższe na uwadze, postanowiono jak w rozstrzygnięciu.

Od decyzji nie służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może jednak zwrócić się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego⁴ (dalej: k.p.a.).

Jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji. Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wpis od skargi wynosi 200 zł.

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych, zgodnie

⁴ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 z późn. zm.)

z art. 239§1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi⁵ albo przyznanie prawa pomocy zgodnie z art. 243§1 tej ustawy.

Strona może również, stosownie do treści art. 127a k.p.a. zrzec się prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. W przypadku zrzeczenia się wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, z dniem doręczenia MRiRW oświadczenia o zrzeczeniu, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Prawomocność oznacza brak możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Czynności związane z wydaniem przedmiotowej decyzji podlegają opłacie na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy o środkach ochrony roślin. W związku z powyższym wydanie stosownej decyzji nie podlega obowiązkowi uiszczenia opłaty skarbowej, zgodnie z art. 3 ustawy o opłacie skarbowej⁶.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Małgorzata Flaszka
zastępca dyrektora
Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin
/podpisano elektronicznie/

Otrzymuje poprzez ePUAP:

Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego
ul. Mikołaja Kopernika 34
00-336 Warszawa

Do wiadomości (wyłącznie pocztą elektroniczną):

Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
(wo@piorin.gov.pl)

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa danych osobowych dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych.

⁵ ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. z 2022 r. poz. 329 t. j.)

⁶ ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. *o opłacie skarbowej* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2142 z późn. zm.).